

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм : Основне академске студије историје уметности
Назив предмета: Теорије уметности
Наставник/наставници: др Предраг Драгојевић, редовни професор
Статус предмета: обавезни предмет
Број ЕСПБ: 4
Услов: завршене предиспитне обавезе из предмета Методологија историје уметности
<p>Циљ предмета</p> <p>Отклонити неповерење историчара у теорију. Показати присуство и неопходност теорије у писању историје уметности.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Разликовање извора теорије (практичних, научних, филозофских). Препознавање различитих момената у настанку, постојању и пријему ликовног дела (ликовног поступка; спољних чинилаца; филозофских концепција). Препознавање теоријских идеја у текстовима о уметности. Анализа ликовних дела са становишта релевантних теорија; способност самосталног теоријског уопштавања искустава са ликовним делом; дефинисање, класификовање.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Теоријске основе литературе о уметности. Извори теорије уметности: уметничка пракса, научне дисциплине, филозофске идеје. Теоријски системи појединаца. Заједничке тачке теорија уметности: настанак уметности и настанак ликовног дела; елементи ликовног дела (материјални, пластични – светлост, боја, линија, кретање и динамика – предметни, значењски или духовни) и начини њиховог концептуализовања (стил, структура, језик); пријем, ефекти и функције ликовног дела.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Рад са ликовним делима која илуструју теоријске поставке и која их доводе у питање. Самостални рад на дефинисању појмова историје уметности.</p>
<p>Литература</p> <p>M. Barasch, <i>Modern Theories of Art</i>, 1: from Winckelmann to Baudelaire, New York UP 1990, 1 – 382.</p> <p>M. Barasch, <i>Modern Theories of Art</i>, 2: from Impressionism to Kandinsky, New York UP 1998, 11 – 369.</p> <p>M. V. Protić, <i>Oblik i vreme</i>, Beograd 1979, 15-237 (Структура и значење уметничког дела); 241-322 (Пролегомена за естетику вајарства).</p> <p>Допунска литература</p> <p>P. Ognjenović, <i>Psihološka teorija umetnosti</i>, Beograd 1997.</p> <p>Л. Трифуновић, "Signum et significatum", у: <i>Од импресионизма до енформела</i>, Београд 1992, 314-319. (о математичкој анализи цртежа).</p> <p>По избору, извори</p> <p align="center"><i>Психолошки приступ</i></p> <p>С. Фројд, "Леонардо"; "Микеланђелов Мојсије", у: С. Фројд, <i>Из културе и уметности</i>.</p> <p>Е. Крис, <i>Психоаналитичка истраживања уметности</i>, Београд 1970.</p> <p>Л. С. Виготски, <i>Психологија уметности</i>, Београд 1975.</p> <p>Р. Арнхајм, <i>Уметност и визуелно опажање</i>, Београд 1981.</p> <p align="center"><i>Социолошки приступ</i></p> <p>А. Хаузер, <i>Социјална историја уметности и књижевности</i>, Београд 1966.</p> <p>Hauzer, <i>Sociologija umjetnosti</i>, I-II, Zagreb 1986.</p> <p>Hauzer, <i>Filozofija povijesti umjetnosti</i>, Zagreb 1963, 7-18 (циљеви и границе социологије уметности; у издању из 1977, стране су 17-29).</p> <p align="center"><i>Филозофски приступ</i></p> <p>М. Десоар, <i>Естетика и опћа наука о уметности</i>, Сарајево 1963.</p> <p>D. Grlić, <i>Estetika</i>, II, 221-304 (естетика "одоздо" критичара, теоретичара и ист. ум.).</p> <p><i>Nova filozofija umjetnosti – antologija tekstova</i>, ur. Danilo Pejovic, Zagreb 1972.</p>

N. Vajthed, *Nauka i moderni svet*, Beograd 1976, 57-80 (математика као елемент у историји мишљења).

Семиотичка, информатичка, математичка проучавања уметности

B. A. Uspenski, *Poetika kompozicije; Semiotika ikone*, Beograd 1979, 249-275 (о семиотици иконе); 183-245 (тачке гледишта и њихове комбинације; оквири уметничког дела).

Ch. Moris, *Osnove teorije o znacima* (1932), Beograd 1975, 17-19 (семиотика и наука), 64-66 (однос семиотичких наука), 66-70 (примена семиотике).

U. Eko, *Kultura, informacija, komunikacija*, Beograd 1973.

Техничка проучавања

P. Frankstel, *Umetnost i tehnika u 19. i 20. veku*, Beograd 1964, 255-264 (о разним начинима научног приступања ликовном предмету; технички приступ).

Литерарна тумачења уметности

Majstori umjetnosti o umjetnosti. Izabrani odlomci iz pisama, dnevnika, govora i traktata, Sarajevo 1954.

Стендал, *О уметности и уметницима*, Београд 1957.

Роден о уметности, Београд 1956.

B. Иго, *Богородичина црква у Паризу*, Београд 1957 (превео Душан Ђокић) или неко друго издање, поглавља: “Богородичина црква”, “Париз са висине”, “Ово ће убити оно” (о језику архитектуре).

Наука о уметности

Winckelmanns Werke in einem Band, Berlin und Weimar 1976 (почеци науке о уметности).

Lessing, *Laokoon ili o granicama slikarstva i poezije*, Beograd 1954, 66-209.

Гете, *Списи о књижевности и уметности*, Београд 1959.

Diderot o umetnosti, Beograd 1954, 198-254 (Esej o slikarstvu).

W. Worringer, *Apstrakcija i uosećavanje. Prilog psihologiji stila*, Bogovada 1996 (preveli Tomislav i Zoran Gavric), 43-118.

H. Zedlmajr, “Problemi interpretacije”, *Život umjetnosti* 11-12 (Zagreb 1970) 107 i dalje.

Rigl, “Historijska gramatika likovnih umjetnosti”, *Život umjetnosti* 10 (Zagreb 1969) 132 i dalje.

H. Velflin, *Osnovni pojmovi istorije umetnosti*, Sarajevo 1965.

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 2x15

Практична настава:

Методe извођења наставе

Интерактивна предавања са пројекцијама. Разговори о теоријским темама и теоријска уопштавања кроз анализу одабраних ликовних извора.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава		усмени испт	
колоквијум-и			
семинар-и	30		

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужина 2 странице А4 формата